

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และเพื่อนิเทศและติดตามผลความสามารถในการให้คำปรึกษาของกลุ่มทดลอง โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และเพื่อนิเทศและติดตามผลความสามารถในการให้คำปรึกษาของกลุ่มทดลอง โดยใช้รูปแบบการวิจัย Nonrandomized control group pretest posttest design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

E	T ₁	X	T ₂
C	T ₁	~X	T ₂

โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆประกอบการอธิบาย ดังนี้

- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- T₁ แทน ทดสอบก่อนการทดลอง (pretest)
- T₂ แทน ทดสอบหลังการทดลอง (posttest)
- X แทน โปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม
- ~X แทน การเรียนในห้องเรียนตามปกติ

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองกุงวิทยาคาร ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 12 คน และกลุ่มควบคุม 12 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มเป้าหมายดังนี้

2.1 โรงเรียนคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากคุณสมบัติดังนี้

- 2.1.1 มีจิตอาสา มีจริงใจและตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.1.2 อุดม ใจเย็น
- 2.1.3 มีทำดีที่เป็นมิตรมองโลกในแง่ดี
- 2.1.4 เป็นผู้รับฟังที่ดี

2.2 ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา (Pre-test)

2.3 นำคะแนนของนักเรียนมาเรียงจากน้อยไปหามาก จำนวน 24 คน มาจับคู่กันเป็นสองกลุ่มโดยใช้วิธีการจับกลุ่มแบบคู่ (Matched-Groups Design) เพื่อให้ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด (ชัยพร วิชชาวุธ และคณะ, 2535)

2.4 นำกลุ่มทั้งสองกลุ่มมาสุ่มกลุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) อีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

2.5 กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่มจำนวน 15 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมเข้าเรียนในชั้นเรียนตามปกติ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) คือ โปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ศักยภาพด้านทักษะชีวิต แบ่งออกเป็น 4 ด้าน

- 1) การตระหนักรู้ในตนเอง
- 2) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด
- 3) การตัดสินใจ
- 4) การปฏิเสธ

3.2.2 ความสามารถในการให้คำปรึกษา ได้แก่

- 1) ความรู้ในการให้คำปรึกษา
- 2) ความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 4 ประเภท คือ 1) แบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา 2) โปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม 3) แบบ

ประเมินทักษะการให้คำปรึกษา สำหรับเพื่อนผู้รับคำปรึกษา และ 4) แบบสัมภาษณ์เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาและสร้างขึ้นเอง จำนวน 48 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ ด้านทักษะชีวิต และความสามารถในการให้คำปรึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ด้านทักษะชีวิต ที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก ขวัญยืน มูลศรี (2548) ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การตัดสินใจ และจากแบบวัดผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง คือ การปฏิเสธ จำนวน 16 ข้อ มีข้อคำถามลักษณะเป็นรูปแบบสถานการณ์ ประกอบด้วย 3 ตัวเลือก ได้แก่ ก ข ค โดยให้นักเรียนพิจารณาข้อคำถามในแต่ละข้อว่าตัวเลือกข้อใดตรงกับความรู้สึกหรือการปฏิบัติของตนเองมากที่สุดให้เลือกตอบในข้อนั้น ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1) การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง ความสามารถของเพื่อนที่ปรึกษาในการค้นหาและเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างระหว่างบุคคล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 2 3 และ 4

2) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน และสามารถจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 6 7 และ 8

3) การตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถของเพื่อนที่ปรึกษาในการรับรู้ปัญหา วิเคราะห์สาเหตุข้อดี ข้อเสีย ประเมินทางเลือกและตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 10 11 และ 12

4) การปฏิเสธ หมายถึง การปฏิเสธที่ไม่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียใจและผิดหวัง ไม่โกรธ หรือเข้าใจผิด หรือกลับมากดดันหรือบีบบังคับตัวเอง ทำให้เกิดความสบายใจทั้งสองฝ่าย จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 13 14 15 และ 16

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้านทักษะชีวิต มีลักษณะเป็นรูปแบบสถานการณ์ ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ได้แก่ ก ข ค ซึ่งให้นักเรียนเลือกตอบตามความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ 1 คะแนน	เมื่อเลือกตอบในตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะชีวิตต่ำ
ให้ 2 คะแนน	เมื่อเลือกตอบในตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะชีวิตปานกลาง
ให้ 3 คะแนน	เมื่อเลือกตอบในตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะชีวิตสูง

4.1.2 ความสามารถในการให้คำปรึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อใดถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว มีโครงสร้างประกอบด้วย 4 ตัวเลือก ได้แก่ ก ข ค และ ง จำนวน 32 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 17 ถึงข้อ 48 ซึ่งข้อคำถามเกี่ยวข้องกับความสามารถในการให้คำปรึกษา หมายถึง ความรู้ในการให้คำปรึกษา และความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งความรู้ในการให้คำปรึกษา หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการให้คำปรึกษา คุณสมบัติของเพื่อนที่ปรึกษา จรรยาบรรณเพื่อนที่ปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษา และความรู้เกี่ยวกับทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ทักษะการฟัง หมายถึง การรับรู้เรื่องราวของผู้รับคำปรึกษาทั้งคำพูด น้ำเสียงและภาษาท่าทาง รวมถึงพฤติกรรมของเพื่อนที่ปรึกษาที่แสดงออกด้วยภาษาพูดหรือภาษาท่าทาง ซึ่งบอกถึงความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเพื่อนผู้รับคำปรึกษาโดยการแสดงความสนใจ การเห็นความสำคัญของเพื่อนผู้รับคำปรึกษา จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 32 33 และ 34

2) ทักษะการถาม หมายถึง การตั้งคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลจากเพื่อนผู้รับคำปรึกษาได้มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 35 36 และ 37

3) ทักษะการทวนความ หมายถึง การพูดประโยคที่เพื่อนผู้รับคำปรึกษาพูดแต่ใช้ถ้อยคำน้อยลง และยังคงความหมายเหมือนเดิม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 38 39 และ 40

4) ทักษะการสรุปความ หมายถึง การจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่เพื่อนผู้รับคำปรึกษาพูด และความรู้สึกที่เพื่อนผู้รับคำปรึกษาแสดงโดยใช้คำพูดสั้น ๆ ให้ได้ใจความ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 41 และ 47

5) ทักษะการสะท้อนกลับ หมายถึง การตอบรับข้อความและคำพูดของผู้รับคำปรึกษาในส่วนที่เป็นอารมณ์ความรู้สึกที่คลุมเครือให้ชัดเจนขึ้น จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 42 43 44 และ 47

6) ทักษะการชี้ผลที่ตามมา หมายถึง การตอบรับข้อความและคำพูดของผู้รับคำปรึกษาในส่วนที่เป็นอารมณ์ความรู้สึกที่คลุมเครือให้ชัดเจนขึ้น จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 45 46 และ 48

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ให้ 1 คะแนน

ตอบผิด ให้ 0 คะแนน

5. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

5.1 แบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา

ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) ด้านทักษะชีวิต พัฒนามาจาก ขวัญยืน มูลศรี (2548) ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการกับอารมณ์และ

ความเครียด การตัดสินใจ และจากแบบวัดผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง คือ การปฏิเสธ และ 2) ด้านความสามารถในการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การตัดสินใจ การปฏิเสธ และ 2) ความสามารถในการให้คำปรึกษา ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการให้คำปรึกษา คุณสมบัติของเพื่อนที่ปรึกษา จรรยาบรรณเพื่อนที่ปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษา และทักษะในการให้คำปรึกษา

5.1.2 สร้างข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้และความสามารถในการเป็นเพื่อนที่ปรึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทักษะชีวิต ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การตัดสินใจ และทักษะการปฏิเสธ 2) ความสามารถในการให้คำปรึกษา ประกอบไปด้วยความรู้ในการให้คำปรึกษา ซึ่งได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการให้คำปรึกษา คุณสมบัติของเพื่อนที่ปรึกษา จรรยาบรรณเพื่อนที่ปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษา และความรู้เกี่ยวกับทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนความ ทักษะการสรุปความ ทักษะการสะท้อนกลับ จำนวน 63 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาที่พัฒนาและสร้างขึ้นเองไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เนื้อหาแนวคิด ทฤษฎีให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และตรวจสอบความชัดเจนทางด้านภาษา แล้วนำแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษามาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย รศ. มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ ผศ. รัชเนส ธนทวีวรกุล และอาจารย์สายชล สิงห์สุวรรณ

5.1.3 นำแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไร่ไต้ประชาคม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

5.1.4 ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป จำนวน 48 ข้อ

5.1.5 ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้านทักษะชีวิตเท่ากับ 0.86 และด้านความสามารถในการให้คำปรึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.861 รวมค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

ตัวอย่างข้อคำถาม

(1) ด้านทักษะชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อคำถามจากข้อที่ 1- 16 โดยตอบคำถามตามความเป็นจริง และตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด แล้วให้ทำเครื่องหมาย ลงในกระดาษคำตอบ

1. การตระหนักรู้ในตนเอง

0) ในขณะที่กำลังกำลังขี่จักรยานเล่นบริเวณหมู่บ้าน เขาพบเด็กผู้หญิงคนหนึ่งกำลังจะจมน้ำ แต่กลัวว่าว่ายน้ำไม่แข็ง ถ้านักเรียนเป็นกล้าจะทำอย่างไร

- ก. ตะโกนบอกว่ามีคนจมน้ำและลงไปช่วยเหลือก่อน (1 คะแนน)
- ข. ตะโกนเรียกให้คนอื่นมาช่วยและมองหาอุปกรณ์ช่วยเหลือ (2 คะแนน)
- ค. ตะโกนบอกว่ามีคนจมน้ำและรอให้คนอื่นมาช่วย (3 คะแนน)

2. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

0) น้ำตาลอยู่บ้านคนเดียว ลมแรงมากเพราะฝนกำลังจะตก ก่อนที่น้ำตาลจะปิดหน้าต่างนั้นกรอบรูปของพี่สาวตกแตก เมื่อเปิดหน้าต่างเรียบร้อยแล้ว ขณะที่น้ำตาลกำลังจัดการกับเศษกระจก พี่สาวกลับคิดว่าเธอทำแตกจึงต่อว่า ถ้านักเรียนเป็นน้ำตาลจะรู้สึกอย่างไร

- ก. โกรธแล้วเดินหนีไป (1 คะแนน)
- ข. ไม่พอใจแต่เล่าความจริงให้ฟัง (2 คะแนน)
- ค. ไม่โกรธและอธิบายให้พี่สาวเข้าใจ (3 คะแนน)

3. การตัดสินใจ

0) บวมกังวลใจกับการสอบวิชาภาษาอังกฤษ ในขณะที่บวมเดินอยู่นั้น อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษเดินผ่านมาและทำข้อสอบหล่น ถ้านักเรียนเป็นบวมจะตัดสินใจอย่างไร

- ก. รีบนำไปคืนอาจารย์ทันที (3 คะแนน)
- ข. ลังเลใจ แต่นำไปคืนอาจารย์ (2 คะแนน)
- ค. ยืนอ่านสักพัก แล้วจึงนำไปคืนอาจารย์ (1 คะแนน)

4. การปฏิเสธ

0) เอ็มถูกแม่ตุ๊กที่แย่งของเล่นน้อง ทำให้เอมน้อยใจออกจากบ้านไปหาเพื่อน เพื่อนจึงชวนสูบบุหรี่ แต่เอ็มปฏิเสธพร้อมทั้งชวนเพื่อน ๆ ไปเตะฟุตบอลแทน แต่เพื่อนก็ยังเข้าซื้อไม่เลิก ถ้านักเรียนเป็นเอ็มจะทำอย่างไร

- ก. ปฏิเสธซ้ำโดยเดินออกห่างจากกลุ่มเพื่อนพร้อมบอกลา (3 คะแนน)
- ข. ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่ากลัวแม่เป็นห่วง (2 คะแนน)
- ค. ผัดผ่อนไปเป็นวันหลัง (1 คะแนน)

ตัวอย่างข้อคำถาม

(2) ด้านความสามารถในการให้คำปรึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับช่องที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- 0) ข้อใดอธิบายถึงความหมายของเพื่อนที่ปรึกษาได้ถูกต้องที่สุด
- ผู้ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน
 - ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสุขภาพจิต
 - ผู้ที่ช่วยแก้ไขปัญหามีความรุนแรง เช่น ปัญหายาเสพติด เป็นต้น
 - ถูกทั้งข้อ ก และข้อ ค
- 00) ข้อใดคือจรรยาบรรณที่สำคัญที่สุดของเพื่อนที่ปรึกษา
- ยุติการให้คำปรึกษาเมื่อไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้
 - ชี้แจงเงื่อนไขต่าง ๆ ของการให้คำปรึกษา
 - เคารพในศักดิ์ศรีของผู้รับคำปรึกษา
 - การรักษาความลับของผู้รับคำปรึกษา
- 000) ผู้รับคำปรึกษา: ฉัน....ฉันคิดว่าเขาไม่อยากจะคบกับฉันละ
เพื่อนที่ปรึกษา :
- จะใช้คำถามอย่างไรเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม
- ทำไมเธอคิดอย่างนั้นละ
 - เธอทะเลาะกับเขารุนแรงหรือเปล่าละ
 - เขาแสดงท่าทางยังไงเธอ
 - เขามีคนใหม่หรือเปล่า

5.2 แบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษา สำหรับเพื่อนผู้รับคำปรึกษา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้คำปรึกษา และทักษะในการให้คำปรึกษา

5.2.2 สร้างข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นสร้างสัมพันธภาพ ขั้นสำรวจและเข้าใจปัญหา ขั้นหาแนวทางแก้ไขปัญหามา ขั้นวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ขั้นยุติการให้คำปรึกษา และทักษะในการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะการฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนความ ทักษะการสรุปความ ทักษะการสะท้อนกลับ และทักษะการชี้ผลที่ตามมา จำนวน 11 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาสำหรับเพื่อนผู้รับคำปรึกษาที่สร้างขึ้นเองไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาแนวคิด ทฤษฎีให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และตรวจสอบความชัดเจนทางด้านภาษา แล้วนำมาแก้ไข

ปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย รศ. มัลลวีร์ อตุลวัฒนศิริ ผศ. รัชเนศ ธนทวีวรกุล และอาจารย์สายชล สิงห์สุวรรณ

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษา สำหรับเพื่อนผู้รับคำปรึกษา มีลักษณะเป็น เกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubrics) ซึ่งเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษามี 4 ระดับ คือ ดี ค่อนข้างดี ค่อนข้างไม่ดี และไม่ดี ซึ่งระดับการปฏิบัติในแต่ละช่อง มีเกณฑ์การประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ดี	หมายถึง	มีข้อปฏิบัติ	7-8 ข้อ
ค่อนข้างดี	หมายถึง	มีข้อปฏิบัติ	4-6 ข้อ
ค่อนข้างไม่ดี	หมายถึง	มีข้อปฏิบัติ	2-3 ข้อ
ไม่ดี	หมายถึง	มีข้อปฏิบัติ	0-1 ข้อ

การแปลผล

การแปลผลแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษา สำหรับเพื่อนผู้รับคำปรึกษา มีวิธีการคิดคะแนนดังนี้คือ ดี ให้ 4 คะแนน ค่อนข้างดี ให้ 3 คะแนน ค่อนข้างไม่ดี ให้ 2 คะแนน และไม่ดี ให้ 1 คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผล ดังต่อไปนี้

คะแนนระหว่าง 31-44	หมายถึง	เพื่อนที่ปรึกษาเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนระหว่าง 21-30	หมายถึง	เพื่อนที่ปรึกษาเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับดี
คะแนนระหว่าง 11-20	หมายถึง	เพื่อนที่ปรึกษาเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนระหว่าง 1-10	หมายถึง	เพื่อนที่ปรึกษาจะต้องปรับปรุงทักษะในการให้คำปรึกษา

ตัวอย่างข้อคำถาม

แบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษา สำหรับเพื่อนผู้รับคำปรึกษา

คำชี้แจง : อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	การปฏิบัติ (ผู้ประเมิน: CI)		ระดับการปฏิบัติ (ผู้ประเมิน : ผู้วิจัย)			
		ใช่	ไม่มี	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้างไม่ดี	ไม่ดี
0	ชั้นสร้างสัมพันธภาพ						
	1.1 การกล่าวทักทาย						
	1.2 ยิ้มแย้มแจ่มใส						
	1.3 การลุกขึ้นยืนหรือเดินไปรับ						
	1.4 เชื้อเชิญให้นั่ง						
	1.5 เพื่อนที่ปรึกษาแนะนำตนเอง						
	1.6 การเชิญให้เพื่อนผู้รับคำปรึกษาแนะนำตัว						
	1.7 การชวนพูดคุยเรื่องทั่วไป						
	1.8 การบอกให้ทราบว่าเป็นเรื่องที่พูดคุยเป็น ความลับ						
00	ทักษะการฟังอย่างใส่ใจ						
	6.1 ยิ้มแย้มแจ่มใส						
	6.2 ทำนั่งและการโน้มตัว						
	6.3 การผงกศีรษะ						
	6.4 การตอบรับสั้น ๆ						
	6.5 การสบตา						
	6.6 การใช้น้ำเสียงทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ						
	6.7 ท่าทางและการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับ เรื่องที่พูด						
	6.8 การแสดงออกทางสีหน้าสอดคล้องกับเรื่อง ที่พูด						

5.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคล

5.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้คำปรึกษา และทักษะในการให้คำปรึกษา

5.3.2 สร้างข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ชั้นสร้างสัมพันธภาพ ชั้นสำรวจและเข้าใจปัญหา ชั้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา ชั้นวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ชั้นยุติการให้คำปรึกษา และทักษะในการให้คำปรึกษา ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนความ ทักษะการสรุปความ ทักษะการสะท้อนกลับ และทักษะการชี้ผลที่ตามมา จำนวน 11 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เนื้อหาแนวคิด ทฤษฎีให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และตรวจสอบความชัดเจนทางด้านภาษาแล้วนำแบบสัมภาษณ์เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคล มาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย รศ. มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ ผศ. รัชเนศ ธนทวีวรกุล และอาจารย์สายชล สิงห์สุวรรณ

การแปลความหมาย

ภายหลังการยุติการให้คำปรึกษาคั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคลมาเขียนบรรยายสรุปในเชิงพรรณนา

ตัวอย่างข้อคำถาม

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	บันทึก
ชั้นยุติการให้คำปรึกษา	1. ก่อนจบการพูดคุยกันเพื่อนที่ปรึกษาใช้คำพูดหรือท่าทางอย่างไรบ้าง	
	2. คำพูดใดของเพื่อนที่ปรึกษาที่ทำให้เพื่อนผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกมั่นใจในการแก้ไขปัญหา	
ทักษะการฟัง	1. เพื่อนที่ปรึกษาแสดงท่าทางอย่างไรที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความไว้วางใจ	
	2. เพื่อนที่ปรึกษาใช้น้ำเสียงและท่าทางอย่างไรบ้าง ในขณะที่พูดคุยกัน	
	3. ขณะที่รับคำปรึกษาเพื่อนที่ปรึกษา แสดงท่าทางในการตั้งใจฟังผู้รับคำปรึกษาอย่างไรบ้าง	

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ โปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา โดยมีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะชีวิต ประกอบไปด้วยทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ (1)การตระหนักรู้ในตนเอง (2) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด (3)การตัดสินใจ (4)การปฏิเสธ และ 2) ความสามารถในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการให้คำปรึกษา คุณสมบัติของเพื่อนที่ปรึกษา จรรยาบรรณเพื่อนที่ปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษา และความรู้เกี่ยวกับทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะ การฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนความ ทักษะการสรุปความ ทักษะการสะท้อนกลับ และ ทักษะการชี้ผลที่ตามมา ซึ่งพัฒนามาจากสำนักงานคณะกรรมการชั้นพื้นฐาน (2550) และ กรมสุขภาพจิต (2550) โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา โดยใช้เทคนิค กิจกรรมกลุ่มได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม การบรรยาย เกม กลุ่มย่อย ละคร กรณีตัวอย่าง บทบาท สมมติ และสถานการณ์จำลองตามแนวทางของ ทิศนา แชมมณี (2545) และ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551) จำนวน 15 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

5.4.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับด้านทักษะชีวิต การให้คำปรึกษา กิจกรรมกลุ่ม และ เทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

5.4.2 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ ปรึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5.4.3 สร้างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม ซึ่ง โปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 15 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ในแต่ละกิจกรรมจะมีกระบวนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป พร้อมทั้งประเมินผลกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมจะใช้ เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม การบรรยาย เกม กลุ่มย่อย ละคร กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และ สถานการณ์จำลอง ตามแนวทางของ ทิศนา แชมมณี (2545) และ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551) ซึ่ง มีตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม ดังได้แสดงไว้ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่/ เวลา	หัวข้อเรื่อง	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 1 1 ชั่วโมง	“เปิดตัวเปิดใจ YC” (ปฐมนิเทศ)	การทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากสมาชิก ซึ่งการสร้างสัมพันธภาพเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสร้างความสนิมสนมคุ้นเคยกัน ทำให้เกิดความอบอุ่นและไว้วางใจอันจะนำมาซึ่งความร่วมมือในการในการจัดกิจกรรม	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและสมาชิก นำมาซึ่งความร่วมมือในการจัดกิจกรรม 2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	เกม การอภิปราย กลุ่ม กลุ่มย่อย
ครั้งที่ 2 1 ชั่วโมง	“สายน้ำแห่งความรัก และมิตรภาพ” (อิทธิพลกลุ่มเพื่อน)	เพื่อนมีความสำคัญต่อชีวิตวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากอยู่ในอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน จึงมักจะมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน เมื่อมีปัญหาวัยรุ่นมักจะไม่กล้าตัดสินใจเพียงลำพัง และจะให้เพื่อนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา ซึ่งมีความจำเป็นที่เพื่อนที่ปรึกษาต้องสามารถแยกแยะได้ว่าเพื่อนคนใดเป็น “กัลยาณมิตร” หรือเพื่อนคนใดที่เป็น “บาปมิตร” ที่จะชักนำตนเองไปในทางที่เสื่อมเสีย นอกจากนั้นเพื่อนที่ปรึกษาต้องเรียนรู้ในการปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้อื่น	1. บอกความสำคัญของเพื่อนได้ 2. ตระหนักถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต 3. บอกคุณลักษณะและปฏิบัติตนในบทบาทหน้าที่ของกัลยาณมิตรได้	เกม กลุ่มย่อย การอภิปราย กลุ่ม

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่/ เวลา	หัวเรื่อง	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 3 1 ชั่วโมง 30 นาที	“ความแตกต่างที่ลง ตัว” (ทักษะการตระหนักรู้ ในตนเอง) และ “ไม่ว่ากันนะ” (ทักษะการปฏิเสธ)	ทักษะชีวิต (Life Skill) เป็น ความสามารถอัน ประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดการกับ ปัญหารอบตัว และการ เตรียมความพร้อมเพื่อการ ปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิต ครอบครัว สุขภาพ อิทธิพล ของสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม และปัญหาสังคม ได้แก่ ทักษะการตระหนักรู้ ในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ และทักษะ การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด	“ความแตกต่างที่ลงตัว” 1. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจและ ตระหนักถึงความ สำคัญในการพัฒนา ทักษะชีวิต 2. เพื่อให้สมาชิกมีความ เข้าใจและยอมรับใน เรื่องความแตกต่าง ระหว่างบุคคล 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ในการค้นหาและเข้าใจ จุดดี จุดด้อยของตน ความแตกต่างระหว่าง บุคคล	การบรรยาย เกม กลุ่มย่อย การอภิปราย กลุ่ม
			“ไม่ว่ากันนะ” 1. เพื่อให้สมาชิกทราบถึง ความสำคัญของทักษะ การปฏิเสธ 2. เพื่อให้สมาชิกทราบถึง หลักการปฏิเสธที่ ถูกต้อง 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถ นำความรู้เรื่องการ ปฏิเสธไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	บทบาทสมมติ การบรรยาย กลุ่มย่อย สถานการณ์ จำลองการ อภิปรายกลุ่ม
ครั้งที่ 4 1 ชั่วโมง 30 นาที	“จะเลือกยังไงดีนะ” (ทักษะการตัดสินใจ) และ “มุมมองแห่ง ความรัก” (ทักษะการ จัดการกับอารมณ์และ ความเครียด)	“จะเลือกยังไงดีนะ” การตัดสินใจที่ดีจะช่วยให้ชีวิต เราดำเนินไปได้ดีขึ้น ซึ่งการ เรียนรู้ทักษะด้านการตัดสินใจ จะทำให้เพื่อนที่ปรึกษารู้ว่ามี ทางเลือกอะไรบ้างและแต่ละ	“จะเลือกยังไงดีนะ” 1. เพื่อให้สมาชิกได้มี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนในการ ตัดสินใจ	เกมกลุ่มย่อย การอภิปราย กลุ่ม กรณีศึกษา

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่/ เวลา	หัวข้อ	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
		ทางเลือกมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร และการตัดสินใจอย่างรอบคอบจะทำให้เกิดโอกาสผิดพลาดน้อยที่สุด	2. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อเสียที่มาจากการตัดสินใจได้ 3. เพื่อให้สมาชิกเลือกแนวทางในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม	
		“มุมมองแห่งความรัก” อารมณ์เป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากผลกระทบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก อารมณ์มีทั้งทางบวกและทางลบ การแสดงอารมณ์บางอย่างโดยปราศจากการควบคุม อาจก่อให้เกิดผลเสียได้ ดังนั้นการเรียนรู้ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จะทำให้รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน และเพื่อนที่ปรึกษาสามารถเลือกใช้การจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	“มุมมองแห่งความรัก” 1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 2. เพื่อให้สมาชิกทราบถึงวิธีการจัดการกับอารมณ์และความเครียดโดยวิธีการฝึกคิดในแง่บวก 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการจัดการกับอารมณ์และความเครียดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ละคร การอภิปราย กลุ่ม บทบาทสมมติ กลุ่มย่อย
ครั้งที่ 5 1 ชั่วโมง 30 นาที	“จุดตะเกียงเก่าเล่าเรื่องอดีต” (หลักการให้คำปรึกษาทั่วไป)	การสร้างความตระหนักในการให้คำปรึกษาจะทำให้เพื่อนที่ปรึกษาเกิดความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการให้ปรึกษา นอกจากนั้น การมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการเป็นเพื่อนที่ปรึกษาจะช่วยทำให้เพื่อนที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของ	1. เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของการให้คำปรึกษา 2. เพื่อให้สมาชิกได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของเพื่อนที่ปรึกษา 3. บอกความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการให้	เกม กลุ่มย่อย การอภิปราย กลุ่ม การ บรรยาย

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่/ เวลา	หัวข้อ	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 6 1 ชั่วโมง	“ฟังด้วยหัวใจ” (ทักษะการฟัง)	ผู้ให้คำปรึกษาที่ดีและ ดำเนินการให้คำปรึกษา เพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ทักษะการให้ คำปรึกษา เป็นการช่วยให้ เพื่อนที่ปรึกษามีความรู้ความ เข้าใจ และได้ฝึกปฏิบัติการ ใช้ทักษะการคำปรึกษา ซึ่งจะ ทำให้สามารถเลือกใช้ทักษะ การให้คำปรึกษาเพื่อนได้ อย่างเหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ	คำปรึกษาได้ 1. เพื่อให้สมาชิกมี ความรู้ความเข้าใจ และทราบแนวทาง ปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะ การฟัง 2. เพื่อให้สมาชิก สามารถเลือกใช้ ทักษะการฟังในการ ให้คำปรึกษาเพื่อนได้ อย่างเหมาะสม 3. เพื่อให้สมาชิกได้ฝึก ทักษะการฟังอย่าง ใส่ใจในการให้คำ ปรึกษาเพื่อน	กลุ่มย่อย บทบาทสมมติ การอภิปราย กลุ่ม การบรรยาย
ครั้งที่ 7 1 ชั่วโมง	“ทักษะการถาม”	การเรียนรู้ทักษะการให้ คำปรึกษา เป็นการช่วยให้ เพื่อนที่ปรึกษามีความรู้ความ เข้าใจ และได้ฝึกปฏิบัติการ ใช้ทักษะการคำปรึกษา ซึ่ง จะทำให้สามารถเลือกใช้ ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อน ได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	1. เพื่อให้สมาชิกเห็น ความสำคัญของ ทักษะการถาม 2. สมาชิกสามารถบอก ความหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการใช้ทักษะการตั้ง คำถามในการให้ คำปรึกษา 3. สมาชิกสามารถใช้ ทักษะการถามในการ ให้คำปรึกษาได้อย่าง เหมาะสม	เกม การอภิปราย กลุ่ม การบรรยาย
ครั้งที่ 8 1 ชั่วโมง	“ทักษะการทวนความ”	การเรียนรู้ทักษะการให้ คำปรึกษา เป็นการช่วยให้ เพื่อนที่ปรึกษามีความรู้ความ เข้าใจ และได้ฝึกปฏิบัติการ	1. สมาชิกสามารถบอก ความหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการใช้ทักษะการทวน	เกม การอภิปราย กลุ่ม การบรรยาย

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่/ เวลา	หัวข้อ	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
		ใช้ทักษะการคำปรึกษา ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	<p>ความในการให้คำปรึกษาได้</p> <p>2. สมาชิกสามารถอธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการทวนความได้</p> <p>3. สมาชิกสามารถใช้ทักษะการทวนความในการให้คำปรึกษาเพื่อนได้</p> <p>4. เพื่อทบทวนความรู้เรื่องทักษะการถามและทักษะการฟัง</p>	<p>กลุ่มย่อย</p> <p>บทบาทสมมติ</p> <p>สถานการณ์จำลอง</p>
ครั้งที่ 9 1 ชั่วโมง 30 นาที	“สรุปว่าอย่างไร” (ทักษะการสรุปความ)	การเรียนรู้ทักษะการให้คำปรึกษา เป็นการช่วยให้เพื่อนที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ และได้ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะการคำปรึกษา ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	<p>1. สมาชิกสามารถบอกความหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการใช้ทักษะการสรุปความในการให้คำปรึกษาเพื่อนได้</p> <p>2. สมาชิกสามารถใช้ทักษะการสรุปความในการให้คำปรึกษาเพื่อนได้</p> <p>3. สมาชิกสามารถบอกประโยชน์ของทักษะการสรุปความได้</p>	<p>เกม</p> <p>กลุ่มย่อย</p> <p>บทบาทสมมติ</p> <p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p>
ครั้งที่ 10 1 ชั่วโมง 30 นาที	“เฮอร์ลี้อย่างไร” (ทักษะการสะท้อนกลับ)	การเรียนรู้ทักษะการให้คำปรึกษา เป็นการช่วยให้เพื่อนที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ และได้ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะการคำปรึกษา ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	<p>1. สมาชิกสามารถบอกความหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการใช้ทักษะการสะท้อนกลับในการให้คำปรึกษาได้</p> <p>2. สมาชิกสามารถอธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการสะท้อนกลับได้</p>	<p>เกม</p> <p>กลุ่มย่อย</p> <p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p>

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่/ เวลา	หัวเรื่อง	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 13 1 ชั่วโมง 30 นาที	“ลองฝึกทำดู (1)” (การฝึกปฏิบัติการให้ คำปรึกษาเพื่อน)	การฝึกปฏิบัติการให้คำ ปรึกษาในสถานการณ์จำลอง เป็นการช่วยให้เพื่อนที่ ปรึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้มีความชำนาญในการ ให้คำปรึกษาเพื่อน และเกิด ความมั่นใจในการให้คำ ปรึกษา รวมทั้งสามารถนำ ทักษะการให้คำปรึกษาไป ใช้ได้เหมาะสม	3. สมาชิกสามารถใช้ ทักษะการสะท้อน กลับในการให้คำ ปรึกษาเพื่อนได้ 1. เพื่อให้สมาชิกได้ฝึก ปฏิบัติการให้คำ ปรึกษาในบทบาท สมมติ 2. เพื่อให้สมาชิก สามารถให้คำปรึกษา โดยใช้ทักษะการให้ คำปรึกษาได้อย่าง เหมาะสมตาม กระบวนการให้ คำปรึกษา 3. เพื่อให้สมาชิก สามารถบันทึกผลการ ให้คำปรึกษาได้	เกม กลุ่มย่อย บทบาทสมมติ การบรรยาย การอภิปราย กลุ่ม
ครั้งที่ 14 1 ชั่วโมง 30 นาที	“ลองฝึกทำดู (2)” (การฝึกปฏิบัติการให้ คำปรึกษาเพื่อน)	การฝึกปฏิบัติการให้คำ ปรึกษาในสถานการณ์จำลอง เป็นการช่วยให้เพื่อนที่ปรึกษา ได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้มี ความชำนาญในการให้คำ ปรึกษาเพื่อน และเกิดความ มั่นใจในการให้คำปรึกษา รวมทั้งสามารถนำทักษะการ ให้คำปรึกษาไปใช้ได้ เหมาะสม	1. เพื่อให้สมาชิกได้ฝึก ปฏิบัติการให้คำ ปรึกษาตาม สถานการณ์จำลองได้ อย่างเหมาะสม 2. เพื่อให้สมาชิก สามารถให้คำปรึกษา โดยใช้ทักษะการให้ คำปรึกษาได้อย่าง เหมาะสมตาม กระบวนการให้คำ ปรึกษา 3. เพื่อมอบหมายงานให้ สมาชิกในการไปให้ คำปรึกษาเพื่อนหลัง การเข้าร่วมกิจกรรม	สถานการณ์ จำลอง บทบาทสมมติ กลุ่มย่อย เกม การบรรยาย การอภิปราย กลุ่ม

ตารางที่ 6 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่/ เวลา	หัวข้อ	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 15 1 ชั่วโมง	“รวมพลังสัญญาใจ YC” (ปิดกลุ่ม)	การทำสัญญาใจเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ปรึกษาที่ดี ซึ่งทำให้สมาชิกสามารถเกิดความภาคภูมิใจและปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. เพื่อให้สมาชิกได้เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นเพื่อนที่ปรึกษา 2. เพื่อให้สมาชิกได้ร่วมกันทำสัญญาใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นเพื่อนที่ปรึกษาที่ดี 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	อภิปรายกลุ่ม กลุ่มย่อย การบรรยาย

6. การหาคุณภาพของโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

6.1 การตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

นำโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่มที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านคือ รศ. ดร. กาญจนา ไชยพันธุ์ ผศ. รัชเนศ ธนทวีวรกุล และอาจารย์สายชล สิงห์สุวรรณ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมด้านภาษา

6.2 การนำไปทดลองใช้ (Try out)

นำโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่มที่ได้รับการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไร่ไต้ประชาคม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนไร่ไต้ประชาคม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 คน เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรมครั้งที่ 1 กิจกรรม “เปิดตัวเปิดใจ YC” เปลี่ยนเกมจากการใช้ลูกโป่งมาเป็นเกมต่อจิ๊กซอ เนื่องจากในขณะที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมนั้นจะต้องมีการทำให้ลูกโป่งแตกซึ่งก่อให้เกิดความเสียงดัง และส่งเสียงรบกวนผู้อื่น ดังนั้นจึงเปลี่ยนมาใช้เกมต่อจิ๊กซอรูปหัวใจเพื่อทำให้นักเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกันมากยิ่งขึ้น

2) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 2 กิจกรรม “สายน้ำแห่งความรักและมิตรภาพ” เหมาะสมดีแล้ว

3) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 3 “ความแตกต่างที่ลงตัว” และ “ไม่ว่ากันนะ” ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ชั่วโมง แต่มี 2 กิจกรรม และในกิจกรรม “ความแตกต่างที่ลงตัว” นั้นมีการวาดรูประบายสี ซึ่งนักเรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และกิจกรรมที่ 2 คือ “ไม่ว่ากันนะ” นักเรียนจะต้องคิดสถานการณ์จำลองขึ้นมาเพื่อฝึกหลักการปฏิเสธ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเพิ่มเวลาเป็น 1 ชั่วโมง 30 นาที เพื่อให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม

4) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 3 กิจกรรม “จะเลือกยังไงดีนะ” และ “มุมมองแห่งความรัก” ปรับเปลี่ยนจากเวลา 2 ชั่วโมง 30 นาทีมาเป็น 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยในกิจกรรม “มุมมองแห่งความรัก” ที่ตัวแทนนักเรียนต้องแสดงละคร ซึ่งต้องมีการซักซ้อมแสดงละครในห้องเรียน ส่งผลให้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมนานมากเกินไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนเป็นซ้อมการแสดงละครก่อนวันดำเนินกิจกรรม

5) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 5 กิจกรรม “จุดตะเกียงเก่าเล่าเรื่องอดีต” เนื่องจากเวลาไม่เพียงพอ เพราะเวลานักเรียนแต่ละคนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความประทับใจ และเคยให้ความช่วยเหลือเพื่อน หรือได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาจากเพื่อน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนใช้เวลาเล่านาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมาเป็น 1 ชั่วโมง 30 นาที

6) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 6 กิจกรรม “ฟังด้วยหัวใจ” เหมาะสมดีแล้ว

7) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 7 กิจกรรม “ทักษะการถาม” เหมาะสมดีแล้ว

8) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 8 กิจกรรม “ทักษะการทวนความ” ปรับเปลี่ยนชื่อกิจกรรมจาก “เธอพูดมาฉันพูดตาม” ซึ่งนักเรียนเข้าใจว่าจะต้องพูดตามที่เพื่อนพูดทุกคำ ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนมาใช้ชื่อกิจกรรมเป็น “ทักษะการทวนความ” เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

9) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 9 กิจกรรม “สรุปว่าอย่างไร” เหมาะสมดีแล้ว

10) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 10 กิจกรรม “เธอรู้อีกอย่างไร” เหมาะสมดีแล้ว

11) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 11 กิจกรรม “ทักษะการชี้ผลที่ตามมา” เหมาะสมดีแล้ว

12) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 12 กิจกรรม “กระบวนการให้คำปรึกษา” เหมาะสมดีแล้ว

13) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 13 กิจกรรม “ลองฝึกทำดู (1)” เหมาะสมดีแล้ว

14) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 14 กิจกรรม “ลองฝึกทำดู (2)” เหมาะสมดีแล้ว

15) กิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 15 กิจกรรม “รวมพลังสัญญาใจ YC” เหมาะสมดีแล้ว

6.3 จากนั้นนำโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่มที่ทดลองใช้ (Try out) มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขก่อนจะนำไปใช้จริง

6.4 นำโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองกุงวิทยาการ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมเพื่อการวิจัย โดยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียมการและเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง ขั้นดำเนินการทดลอง ขั้นหลังการทดลอง และการนิเทศและติดตามผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 ขั้นเตรียมการและเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง

7.1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกุงวิทยาการ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับนักเรียน

7.1.2 ติดต่อประสานงานกับครูแนะแนว เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้คือ

- 1) มีจิตอาสา มีความจริงใจและตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น
- 2) อุดมทุน ใจเย็น
- 3) มีทำดีที่เป็นมิตรมองโลกในแง่ดี
- 4) เป็นผู้รับฟังที่ดี

7.1.3 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 24 คน ทำแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา (Pre-test) นำคะแนนที่ได้เรียงจากน้อยไปหามาก จับคู่กันเป็นสองกลุ่มใช้วิธีสุ่มกลุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) อีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

7.2 ขั้นดำเนินการทดลอง

ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มควบคุมเข้าเรียนในชั้นเรียนตามปกติ ดังได้แสดงกำหนดการไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 กำหนดการโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา	ชื่อกิจกรรม
	21 พฤษภาคม 2553	14.30-16.00 น.	Pre-test
1	25 พฤษภาคม 2553	14.30-15.30 น.	“เปิดตัวเปิดใจ YC” (ปฐมนิเทศ)
2	26 พฤษภาคม 2553	14.30-15.30 น.	“สายน้ำแห่งความรักและมิตรภาพ” (อิทธิพลกลุ่มเพื่อน)
3	1 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“ความแตกต่างที่ลงตัว” (ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง) และ “ไม่ว่ากันนะ” (ทักษะการปฏิเสธ)
4	2 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“จะเลือกยังไงดีนะ” (ทักษะการตัดสินใจ)และ “มุมมองแห่งความรัก” (ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด)
5	8 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“จุดตะเกียงเก่าเล่าเรื่องอดีต” (หลักการให้คำปรึกษาทั่วไป)
6	9 มิถุนายน 2553	14.30-15.30 น.	“ฟังด้วยหัวใจ” (ทักษะการฟัง)
7	11 มิถุนายน 2553	14.30-15.30 น.	“ทักษะการถาม”
8	15 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“ทักษะการทวนความ”
9	16 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“สรุปว่าอย่างไร” (ทักษะการสรุปความ)
10	18 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“เธอรู้อะไร” (ทักษะการสะท้อนกลับ)
11	22 มิถุนายน 2553	14.30-15.30 น.	“ทักษะการชี้ผลที่ตามมา”
12	23 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“กระบวนการให้คำปรึกษา”
13	25 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“ลองฝึกทำดู (1)” (การฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาเพื่อน)

ตารางที่ 7 กำหนดการโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา	ชื่อกิจกรรม
14	29 มิถุนายน 2553	14.30-16.00 น.	“ลองฝึกทำดู (2)” (การฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาเพื่อน)
15	30 มิถุนายน 2553	14.30-15.30 น.	“รวมพลังสัญญาใจYC” (ปิดกลุ่ม)
	6 กรกฎาคม 2553	14.30-16.00 น.	Post-test
	7 กรกฎาคม 2553	14.30-16.00 น.	การติดตามผลครั้งที่ 1
	9 กรกฎาคม 2553	14.30-16.00 น.	การนิเทศครั้งที่ 1
	14 กรกฎาคม 2553	14.30-16.00 น.	การติดตามผลครั้งที่ 2
	15 กรกฎาคม 2553	14.30-16.00 น.	การนิเทศครั้งที่ 2

7.3 ชั้นหลังการทดลอง

เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา (Post-test)

7.4 การนิเทศและติดตามผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การนิเทศและติดตามผล ดำเนินการหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งกลุ่มทดลองแต่ละคนต้องไปให้คำปรึกษาเพื่อนจำนวน 2 คน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการนิเทศและติดตามผลความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา โดยวิธีการการสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การติดตามผลครั้งที่ 1 เพื่อประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา โดยประเมินจากแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาและจากการสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคล จำนวนทั้งหมด 12 คน

การนิเทศครั้งที่ 1 เพื่อสะท้อนผลความสามารถในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา และการให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนคำแนะนำสำหรับการนำไปพัฒนาในการให้คำปรึกษาเพื่อนผู้รับคำปรึกษาคนที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การติดตามผลครั้งที่ 2 เพื่อประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา โดยประเมินจากแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาและจากการสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อนผู้รับคำปรึกษารายบุคคล จำนวนทั้งหมด 12 คน

การนิเทศครั้งที่ 2 เพื่อสะท้อนผลความสามารถในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขในการให้คำปรึกษาเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาคคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

8.1.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา โดยการแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item-Objective Congruence) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อประเมินกับนิยามศัพท์เฉพาะ

8.1.2 วิเคราะห์หาคคุณภาพแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาด้วยการหาค่าความเชื่อมั่น แบ่งออกเป็น ค่าความเชื่อมั่นด้านทักษะชีวิต และด้านความสามารถในการให้คำปรึกษา และค่าความเชื่อมั่นแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา
 $\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาแต่ละข้อ
 S_i^2 = ความแปรปรวนของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาทั้งหมด
 K = จำนวนข้อของแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา

8.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการทดลอง มีดังนี้

8.2.1 หาค่ามัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัดศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษา

8.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบ The Wilcoxon Match Paired Signed-Ranks Test

8.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบ The Mann-Whitney U Test

8.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนศักยภาพเพื่อนที่ปรึกษาหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบ The Mann-Whitney U Test

